

Proces sjednocení Německa

Cvičení 5

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Předcházející dějiny

- 962 – založení Svaté říše římské
- Volená monarchie s postupně rozvolňujícím se (sílící partikularismus jednotlivých státeků v rámci říše) a později formálním politickým uspořádáním
- Její součástí byly také České země i další neněmecká území, ale dominance německého elementu zejména ve vládnoucích kruzích

Rýnský spolek

- Od 1438 do 1806 představiteli Svaté říše římské příslušníci Habsburské resp. Lotrinské a Habsbursko-Lotrinské dynastie (přestávka 1740–1745)
- 1806 pod tlakem Napoleona = Rýnský spolek – volná konfederace pod protektorátem Napoleona
- Zánik 1813

Rýnský spolek, 1808 (zdroj: Ziegelbrenner, [CC BY 2.5](https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/4/4d/Rheinbund_1812%2C_political_map.png), https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/4/4d/Rheinbund_1812%2C_political_map.png [20. 7. 2018])

Německý spolek

- 1816 vznik po Vídeňském kongresu, konfederace
- Hlavou rakouský císař
- 1834 vstupují v platnost smlouvy o celním spolku (jako poslední se k němu připojí Hamburk a Brémy 1888)

Frankfurtský sněm zvolil Fridricha Viléma IV. císařem Německa. Ten korunu „z vůle lidu“ nepřijal, protože věřil, že panovníkem je z vůle Boha Zdroj: Autor neznámý,

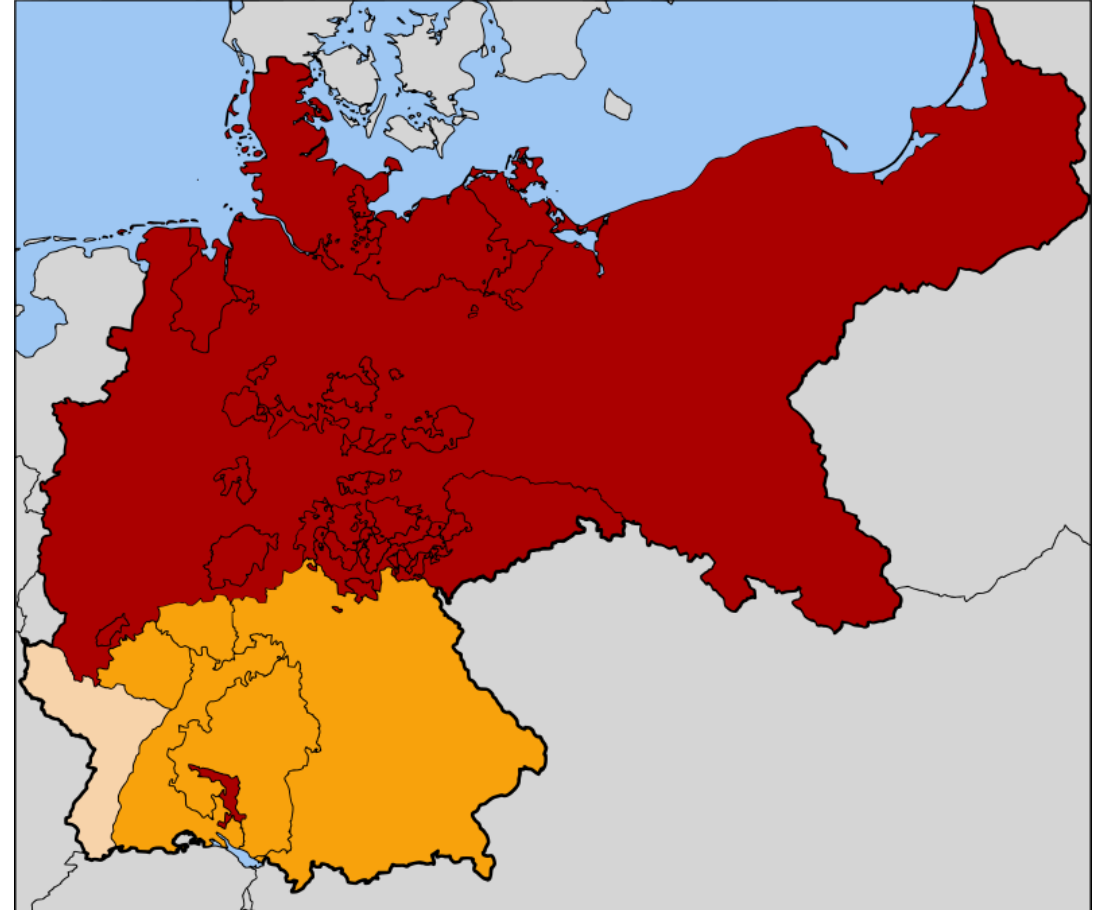
<https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/f/fd/FWIV.jpg> [20. 7. 2018]

Myšlenky sjednocení Německa

- Velkoněmecká koncepce
  - Prostor zahrnující všechny německy mluvící státy a západní část Rakouského císařství
- Maloněmecká koncepce
  - Vedoucím státem by se stalo Pruské království a prostor by nečítal území Habsburské monarchie

Severoněmecký spolek

- Vznikl roku 1867 po prusko-rakouské válce (1866)
- Zahrnoval německé země severně od Mohanu (a Hohenzollernsko)
- Vůdčím státem Prusko

Severoněmecký spolek červenou barvou (Zdroj: 52 Pickup, [CC BY-SA 2.5](https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/f/f7/Map-NDB.svg), <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/f/f7/Map-NDB.svg> [20. 7. 2018])

Prusko-francouzská válka

- 7/1870–5/1871
- Příčinou rostoucí napětí mezi Francií a Pruskem
- Emžská depeše: Bismarck upravil její text, aby vyznívala urážlivě vůči Francii
- Francie vyhlásila válku
- Bonapartistický režim se zhroutil, ale Francouzi vedli válku dál; mír v květnu 1871

Některé kroky pařížské komuny:

- Opuštěné byty přidělovala dělníkům
- Vyhlásila oddělení církve od státu a vyvlastnění jejího majetku
- Zavedla bezplatné vyučování
- Dekret o likvidaci nezaměstnanosti
- Dala továrny do správy dělníkům
- Vydala reformu soudnictví
- Vyhlásila rovnoprávnost žen

(Zdroj: Pařížská komuna

https://www.crg.cz/sekce/historie/referaty/19-stoleti/parizska_komuna.htm [12. 9. 2018]

Pařížská komuna. Národní gardy u barikády. Bruno Braquehais: [https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/9/9f/Commune de Paris barricade de la rue de Castiglione.jpg](https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/9/9f/Commune_de_Paris_barricade_de_la_rue_de_Castiglione.jpg) [20. 7. 2018]

Německé císařství

- Vyhlášení 18. 1. 1871 v zrcadlovém sále ve Versailles
- Vilém I. se stal císařem, nikoliv z vůle parlamentu, ale slavnostním svoláním německých knížat
- Vznik podle maloněmecké koncepce

Slavný obraz Proklamace Německého císařství od Antona von Wenera (zdroj: Anthon von Werner, 1877, <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/2/2a/Reichsgruendung2.jpg> [20. 7. 2018])

Správní členění Německa, které sestávalo z 26 spolkových zemí: 4 království, 6 velkovévodství, 5 vévodství, 7 knížectví a 3 hanzovní města (Hamburk, Brémy a Lübeck), a říšskou zemi Alsasko-Lotrinsko

Zdroj: ziegelbrenner, CC BY-SA 3.0, https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/d/d5/Deutsches_Reich_%281871-1918%29-de.svg [20. 7. 2018]

O příčinách první světové války

Cvičení 6

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Napětí jako důsledek předchozího vývoje

- Francie se chce odvetu za ponižující porážku v letech 1870–1871
- Německo ve 2. polovině 19. století vyrostlo ve vážného konkurenta pro VB na poli hospodářském i válečném
- Protichůdný zájem Rakousko-Uherska, Ruska a Otomanské říše na Balkáně (zde jsou problémy rovněž dlouhodobé a kořeny mají hluboko v 19. století), navíc je Balkán oblastí národnostně velmi pestrou

Tvorba mocenských bloků: Centrální mocnosti

- Dvojspolek Německa a R-U roku 1879
- Itálie 1882, ve válce nejdříve mimo konflikt, potom k protistraně
- I. sv. v.: přidá se Osmanská říše a Bulharsko

Vůdci Čtyřspolku

- Rakousko-Uhersko: František Josef
- Německé císařství: Vilém II.
- Bulharsko: Ferdinand
- Osmanská říše: Mehmed V.

Tvorba mocenských bloků: Dohoda

- Francie a Rusko má strach z Trojspolku; 1894 spojení
- Entente cordiale 1904: VB, Francie
- 1907 spojení VB a Ruska

Vůdci Trojdohody (1914):

- Rusko: Mikuláš II.
- VB: král Jiří V., premier H. H. Asquith
- Francie: prezident Raymond Poincaré

Převedení pozornosti od vnitropolitických problémů

- Dobře je to vidět na příkladu R-U, kde narůstají problémy mezi oběma částmi říše
- Etnická skladba říše je problém
- Elity potřebují krátkou a vítěznou válku, potřebují povznést obyvatelstvo a získat jeho sympatie ke státu
- Nikdo nechtěl světovou válku, R-U na to nebylo připraveno

Šovinismus a nadšení mládeže

- Nejvýraznější ideologií je extrémní nacionalismus
- Mezi mládeží převládá názor, že pokud se chtějí rovnat předchozím pokolením, musí si zažít válku
- Problém spočíval v tom, že jejich vize způsobu války byla značně vzdálena realitě, zvláště pokud se jedná o dobu trvání bojů

Chybí přímá zkušenost s válkou (dlouhý mír)

- Za poslední opravdu velkou celoevropskou válku lze považovat Napoleonské války
- Jinak byly války vždy krátkodobé a lokální
- Za velkou válku lze považovat i tu Krymskou, avšak ta zuřila v okrajových částech Evropy (a zčásti též v Tichomoří)

Jak se rozhořela I. světová válka

- Zavraždění Františka F. d'Este
  - ultimátum Srbsku
  - nesplnění celého ultimáta
  - válka
  - Rusko mobilizuje
  - Německo vyhlašuje válku Rusku, potom Francii
  - napadlo Belgii
  - VB vyhlašuje válku Německu

Základní fronty 1. světové války

- Západní fronta
- Východní fronta (konec 3. 3. 1918) – kolaps carského Ruska a vítězství Centrálních mocností → obrovské územní zisky a tvorba klientských států
- Srbská fronta (nejdříve vítězství Centrálních mocností – 1915, ale 3. 11. 1918 vítězí Dohoda)
- Makedonská (Soluňská fronta)
- Italská fronta
- Mezopotámské tažení (předně proti Osmanské říši)

Technická stránka I. sv. války

- Užití letadel k boji, užití automobilů
- První tanky (první tank HMLS Centipede)
- Využívání kulometů a samopalů (1. samopal 1915)
- Použití bojových plynů (chemických zbraní), používání plynových masek
- Plamenomety
- Ponorky

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Toto dílo podléhá licenci Creative Commons
Uveďte původ – Zachovejte licenci 4.0 Mezinárodní.

